

HARCKÉSZÜLTSEG ÉS HADTÁPKIKÉPZÉS

HMCS-ként alkalmazott hk. ho. hadtápbiztosítása megtervezésének, megszervezésének és végrehajtásának sajátosságai

Skrabán László ezredes

és

Esták Sándor őrnagy

A harci technikai eszközök gyors ütemű fejlődése, ezen belül is a csapatok csapásmérő és manőverező képességének növekedése új harceljárások, alkalmazási módok kialakulását eredményezte. A megnövekedett harci lehetőségek és kihasználásuk hatékonysága összhangjának megteremtése érdekében a szovjet hadművészet már a nagy honvédő háború előtti években kidolgozta a mély hadművellet elméletét, amelyet a megnövekedett katonai potenciák, a felhalmozódott tapasztalatok, az ellenségénél magasabb szintű hadvezetési készség birtokában, a háború időszakában eredményesen megvalósított a gyakorlatban. A nagy honvédő háború mély támadó hadműveleteiben a győzelem kivívásának elengedhetetlen feltétele volt a támadó csapatok eredményes harcckselekmény sorozatai következtében létrejött harcászati siker hadművelleti sikerre történő kifejlésztése, az ellenségre gyakorolt hatás mélységből előrevont csapatokkal való növelése, a támadás ütemének felgyorsítása. Ebben fontos szerepet játszottak az úgynevezett „gyorscsapatok”, amelyek az ellenséges védelem harcászati mélységének áttörése után, vagy közvetlen azt megelőzően kerültek ütközetbe, illetve áttörésbe való bevetésre.

Napjainkban a hadművészet ezen problémája még hatványozottabban jelentkezik, hiszen az atomfegyverek és célbajuttató eszközök nagymérvű fejlődésével, tömeges alkalmazásukkal lehetségessé válik a szemben álló ellenséges csoportosítás egész mélységének, hátszágának egyidejű pusztítása, azon lehetővé válhat a harcászati, a hadművelleti, a hadászati siker rövid idő alatt történő elérése, amely kontinentális méretekben meghatározhatja a háború kimenetelét.

Ezért vetődik fel az a kérdés, hogy a hadsereg hadművelleti felépítésében olyan elem létrehozása és alkalmazása szükséges, amely napjaink hadművelleti problémájának bizonyos fokú megoldását eredményezi. Ez az elem a hadművelleti manővercsoport. (HMCS)

A HMCS megjelenését a hds. támadó hadművelleti felépítésében az indokolja, hogy atomeszközök alkalmazását követően az arcból támadó csapatok számára minél előbb kihasználhatóvá kell tenni a csapások eredményeit. Hagyományos hadviselés esetén a HMCS az ellenség hadművelleti mélységében keletkező hézagokban betörve az ellenség hadművelleti vezetésének, hadtápjának, mozgósítási lehetőségének dezorganizálására, atomeszközeinek a megsemmisítésére törekszik a támadás ütemének a meggyorsítása és a hadművellet céljának mielőbbi elérése érdekében.

A HDS támadó hadműveletében olyan hadosztályt célszerű *HMCS feladatra kijelölni, amelyek:*

- nagy csapás és manőverező képességgel rendelkezik;
- páncélvédettségénél, magas manőverező- és akadályleküzdő képességénél fogva képes az atomcsapások eredményeinek, az ellenség védelmének mélységében keletkezett részek, hézagok mielőbbi kihasználására;
- képes portyázó tevékenységgel a meghatározott ellenséges objektumok, célok gyors megsemmisítésére, birtokbavételére, illetve megtartására;
- olyan lehetőségekkel rendelkezik, amelyek következtében képes az egyik harctevékenység-ről a másikra gyorsan áttérni az ellenség esetleges nagy erejű csapását elhárítani, az ellenség hátsó részében a hadtáp- és mozgósítási körleteket, más objektumokat pusztítani, a lakosságot dezorganizálni, annak soraiban pánikot kelteni;
- szervezete homogén, ennél fogva ellátása, támogatása és minden oldalú biztosítása könnyebb.

A felsorolt követelményeknek leginkább a harcokcsihadosztály felel meg.

A HMCS harca htp. biztosításának körülményeiről:

A HMCS az ellenség hadműveleti mélységében, a főerőktől elszakadva 2-3 irányban, irányonként alapvetően 1-1 menetvonalra támaszkodva oldja meg a feladatát. Magas támadási ütemben harcol, ami eléri a 8-9 km/órát. A harctevékenység folyamatossága 2-2,5 napot is megközelítheti. Önállóan kis erővel manőverező, portyázó harcot folytat. Nagyban befolyásolja a HMCS tevékenységét a helyzet bizonytalansága, gyors, váratlan, éles változása. Mindemellett jellemző lesz a nagyfokú magárahagyatottság, önállóság, az ellenséges erők aktív tevékenysége a HMCS ellen, a harcrend teljes szélességében és mélységében. A HMCS erők és eszközök egy része a főerőkből visszamarad és önállóan harctevékenységet folytat, egy része előretör a kijelölt objektum, vagy a feladatkörlet birtokbavétele érdekében. Mindezekből következik, hogy a feladatok végrehajtása után a kijelölt körletben a HMCS erőinek és eszközeinek csak a 40-50%-ával számolhatunk.

A hadműveleti manővercsoport szervezete és várható tevékenysége alapvetően befolyásolja a htp. csoportosítását, a készletek lépcsőzését, az anyagi-egészségügyi biztosítás rendjét, a tagozatok együttműködését, a teljesítőképességet, valamint a htp. állóképességét, őrzés-védelmét és vezetését.

A hk. ho. HMCS-ként történő alkalmazásának határt szab az anyagi feltételek megléte. Következésképpen a HMCS részére csak olyan feladat szabható, amihez az előjáró képes anyagi feltételt teremteni. Ez nem könnyű feladat, a nagy honvédő háború tapasztalatai is azt bizonyítják, hogy a csapatok lendületes támadó tevékenységét nem az ellenség ellenállása, hanem az anyagi készletek lemerülése, fagyása is fékezheti. (Pl.: Odera-Neise nagy mélységű vagy a berlini hadművelet.)

A HMCS harca htp. biztosításának megtervezése, megszervezése, htp. csoportosítása, telepítése és áttelepítése, után- és hátraszállítási utak kijelölése

A HMCS hadtápbiztosításának megtervezése, megszervezése és végrehajtása nagy mértékben függ:

- a HMCS szervezetétől; a kapott feladat mélységétől és időtartamától; a parancsnok elhatározásától a HMCS alkalmazására; a terület földrajzi és meteorológiai viszonyaitól, az évszaktól; az ellenség erejétől, várható tevékenységétől; az anyagutánpótlás, a sérültek hátraszállításának lehetőségétől; az alkalmazási terület politikai-gazdasági viszonyaitól; a közúti kommunikáció kiépítettségétől stb.

A htp. biztosítás megtervezésénél alapvető követelményként kell tekinteni, hogy a htp. biztosítás rendje az alkalmazás teljes idejére tegye lehetővé a harctevékenység önálló folytatását.

A htp. biztosítás érdekében rendkívüli fontossággal bír a várható anyagszükségletek és a felhasználás ütemének minél pontosabb megítélése. Mindezek mellett fel kell mérni a tevékenység alatti helyszíni beszerzés lehetőségeit. A HMCS feladatának megfelelően a hadtápot 2-3 napi támadó és 1-2 napi védelmi harctevékenység hadtápbiztosítására kell felkészíteni. A fogyasztás és a fennmaradó készletek figyelembevételével kell megállapítani az elszállítandó anyagok mennyiségét. Magas kiegészítő készletet kell létrehozni lőszerből, hajtóanyagból, eü. anyagból és ruházati cserekészletekből. Az elszállításukat ésszerű málházással, raksúlyuk teljes kihasználásával megvalósítani. Célszerű nagy teherbíró, terepjáró járműveket alkalmazni.

A ho. htp.-nak csak a HMCS harca htp. biztosításához szükséges szervezetet kell felkészíteni, ezért meg kell szervezni a visszamaradó htp. erőket, eszközök összevonását, átvételét, mozgását, majd a ho.-hoz való visszajuttatását. A ho. htp. felkészítését, gyülekezési ÖPK-ban kell befejezni. Meg kell szervezni a technikai eszközök hajtóanyaggal való feltöltését, a személyi állományhoz az élm., eü. készletek lelépcsőzését, a z. és e. htp.-ok készleteinek lépcsőzését, a közbeeső terepszakaszon az utántöltést, a sérültek ellátását és továbbszállítását az ütközetbevetés előtt.

A HMCS feszített ütemű és bonyolult harctevékenysége htp. biztosítása megköveteli a htp. egységek, alegységek és az ideiglenesen létrehozott ellátó csoportok összehangolt, megszervezett munkáját, a harcoló csapatok folyamatos anyagi-technikai és egészségügyi biztosítása érdekében. Kiemelt figyelmet kell fordítani a manővercsoport hadtápjának felkészítésére. Időben, közvetlenül a PK elhatározását követően létre kell hozni az ellátó csoportokat. A felkészítés kezdetére be kell hogy érkezzenek az előjárótól a megerősítő htp. egységek és alegységek. Következésképpen végre kell hajtani a szállító gimű.-vek cseréjét.

A hk. ho. htp.-ját tehermentesíteni kell a felesleges erőktől, eszközöktől és a vontatmányok egy részétől. A visszahagyásra kerülő eszközöket számvetni kell és a tervezés folyamán számolni kell velük, mert ez elég nagy mennyiségű technikai eszközt foglal magába. Így például az ellő. z. állományából hátra kell hagyni a rakodó szd.-t, a tábori sütődét, a katonai kereskedelmi boltot, MKO-t, hűtő gk.-t, kenyeres gk.-t és nem nagy mennyiségű szállító járműveket.

A felkészítés időszakában kiemelten kell foglalkozni a HMCS állományába beosztott személyi állomány kiválogatásával. A htp. felkészítés feladatai keretén belül a szakállományt és a szakalegységeket be kell gyakoroltatni sajátos ellátási, feltöltési, kiürítési feladatok végrehajtására, az együttműködés feladatainak megvalósítására. Végre kell hajtani a gépek hajtó-kenőanyaggal való feltöltését, a szakszolgálatok technikai eszközeinek felkészítését, az anyagi készletek és eszközök átcsoportosítását, szükséges mennyiségű kiegészítő készletek létrehozását.

Nem szabad megfélekedni az anyagi készletek mellett az egészségügyi erőkről, technikai vontató eszközökről és a megbízható önvédelemhez szükséges megerősítő erőkről sem. A HMCS részére olyan csoportosítást kell létrehozni, amely képes a harci kötelékek htp. biztosítását ellenséges területen magabiztosan, önállóan végrehajtani.

A htp. felkészítés és a htp. csoportosítás felvételéhez minimálisan 1,5-2 napra van szükség. Ebből az időből a komplex felkészítés feladataira 1 napot kell fordítani.

A ho. htp. csoportosítását már a megszervezés időszakában a harcoló kötelék erejének megfelelően kell kialakítani. A htp. felépítésének a HMCS alkalmazásához maximálisan igazodni kell. A rendelkezésre álló htp. erőket és eszközöket egy részét célszerű egy tagozattal lejjebb lépcsőzni. A sajátos és megerősítő erőkből és eszközökből célszerű létrehozni az irányokban működő, portyázó harctevékenységet folytató egységek, alegységek htp. biztosítását komplexen végző htp. csoportot, amelynek állományába lőszer, üza., egyéb anyagok és szállító járművek legyenek beosztva. Ezen kívül az eü. biztosítást végrehajtó személyek és eszközök is besorolásra kerülnek. Az irányok szerint és mélyen lépcsőzött htp. csoportosításba olyan mennyiségű lőszer gépjárművel, üzem-

anyagot töltő erővel szükséges beosztani, amely képes a harci kötelék (portyázó osztag) anyagi szükségleteinek kielégítését, üza. feltöltését gyorsan végrehajtani. A rendelkezésre álló anyagi készleteket (lőszer, üza.) szállító- és töltőeszközöket célszerű egy tagozattal lejjebb lépcsőzni és kiegészítő készleteket létrehozni. A megerősítésként kapott hadtáperőket és eszközöket két lépcsőben 2-3 menetvonalon célszerű elővonnani.

A HMCS htp.-ja a feladat befejezéséig általában nem települ csak elhelyezkedik a csapatok ellátására, a sérültek és sebesültek elsősegélyben részesítésére, ellátására és kiürítésére. A HMCS-nek csak egyes funkcionális részlegei települnek, ilyen pl. a légiszállítás fogadására felkészült II. lépcső része, harcoló alegység biztosítása mellett.

A htp. egységek, alegységek a htp. biztosítást a csapatok manővereivel összhangban valósítják meg és velük együtt mozognak. Előrevonásuk része a HMCS mozgásának. Elhelyezkedése a „puha magban” a harcoló alegységek minden oldalú biztosítása mellett.

A HMCS után és hátrszállítási útvonalairól nem beszélhetünk, azok egybeesnek a csapatutakkal, de naponta az anyagi készletek pótlására, a sérültek hátrszállítására, az anyagokkal történő manőverezések végrehajtására megkerülő utakat és harántutakat kell kijelölni. Horhosokban, völgyekben, útszűkületekben, hidakon, aluljárókban, átjáróknál feszesen meg kell szervezni a forgalomszabályozást, összhangban a harcoló csapatokkal. A légi úton érkező anyagok átvételére kijelölt körletekben és a körletekhez vezető utakon meg kell határozni a forgalom rendjét. A sérültek légi úton történő kiürítéséhez a sebesültszállító gimű.-vek részére várakozási körletet kell kijelölni a megközelítő utakkal együtt.

A HMCS htp.-jának megóvása, életképessége, működőképessége fokozásának érdekében különös figyelmet kell fordítani a töpfe. elleni védelemre, mivel az ellenség a htp. egységekre is mérhet atomcsapást, és az a célja, hogy a támadókat megfossza a htp. biztosítás szükséges eszközeitől. A htp. munkájának bénítása, az objektumok pusztítása érdekében az ellenség alkalmaz repülőcsapásokat, tüzérségi tüzet és különféle gyújtóeszközöket. A töpfe. elleni védelem érdekében végre kell hajtani a lehetőségekhez mért htp. egységek, alegységek széttagolását, a terep védő tulajdonságainak kihasználását. Mindezekon kívül foganatosítani kell a következmények felszámolására irányuló rendszabályokat. Rendszeresen végre kell hajtani a sugárfelderítést, vegyifelderítést. Ki kell jelölni a megbízott személyeket sugár- és vegyifigyelés végrehajtására. Mindezekon kívül rendkívüli nagy jelentőséggel bír az értesítés megszervezése. Kiemelt figyelemmel kell megszervezni a htp. él- oldal- és végbiztosításait, a diverziós csoportok elleni harcra történő felkészülésre, azok megsemmisítésére és fogságbaesés elkerülésére.

A HMCS anyagi, egészségügyi biztosítása

A HMCS-t a harc feladat egészére elegendő anyagi készlettel kell ütközetbe vetni. A készletek megalakítását az anyagok utánszállításának a rendjét úgy kell meghatározni, hogy a feladat befejezése, a főerők beérkezése időszakában 50-60%-os anyagi készlettel rendelkezzen. Alapul véve a HMCS feladatát, a napi nagy támadási ütemet, a felhasználás naponta lőszerből 0,5-0,8 ja; hajtóanyagból: benzinzöl 0,3-0,4 ja, gázolajból 0,6-0,7 ja, helikopter hajtóanyagból 1,0-1,5 ja; egyéb anyagokból a mozgókészlet 10-12 %-a.

A htp. manőverező képessége, mozgékonyága érdekében és a folyamatos htp. biztosítás végrehajtására a legfontosabb anyagokból kiegészítő készletet kell képezni a harcjárműveknél, lövegek-nél, személyi állományánál, szd.-nál és zászlóaljnál.

A készletek lépcsőzése meghatározásánál az alegységeknél 2-3 napi, az egységeknél 3 napi harctevékenységhez elegendő készlettel kell rendelkezni. Egy célszerű változat szerint a készletek 60-65%-át zászlóalj htp.-k, 20-25%-át az egység htp.-k, 15-20%-át a ho. htp. menetoszlopába besorolni és szállítani.

A HMCS anyagi szükségletét az elszállított készletek, a légi úton érkező anyagok és a tevékenység területén található felhasználásra tervezett készletek biztosítják.

Az ütközetbevetés előtt a HMCS-t a hds. htp. erői feltöltik anyagi készletekkel az elrendelt készlet szintjére.

A HMCS anyagi biztosításának döntő fontosságú kérdése a lőszerbiztosítás. A mozgó lőszerkészlet mintegy 2050–2250 t. Ezért a harcfeladat lőszerbiztosítása érdekében (3–4 napi harctevékenyég) 1000–1300 t kiegészítő készletet kell létrehozni. A kiegészítő klt. szállítása elérhető *a következők szerint:*

1. Jobban ki kell használni a rakfelületet, ez mintegy 200–250 t-t jelent.
2. Az egyéb anyagok visszahagyásával 300–350 t rakfelület nyerhető.
3. A kis kapacitású gépjárműveket le kell cserélni nagyobb kapacitásúra, így 500–500 t-t jelent.

Így összesen 1000–1150 t kiegészítő készlet hozható létre. A harcfeladat lőszer mennyisége létrehozásához meg kell erősíteni a HMCS-t 67 db 5 t-s gépkocsival, amely 300 t lőszert jelent.

Az alkalmazás folyamán a ho. a főerőktől való elszakadás után az előjárótól anyagi eszközöket, többek között lőszert is csak légi úton kaphat. A légi úton kiszállított anyagok átvétele kijelölt báziskörletben történik, melynek berendezését és működését a ho. htp. tagozat hajtja végre már a megszervezés időszakában létrehozott csoportokkal.

Ezek a csoportok a következők:

- 1–2 légi úton szállított anyagokat átvevő csoport
- 2–3 helyszíni forrást felderítő és birtokba vevő csoport
- 3–4 vegyes ellátó és feltöltő csoport
- 1–2 közúti komendáns tartalék.

A fenti csoportosítás lényegét az képezi, hogy a ho. tagozat képes legyen az alkalmazás időszakában gyors beavatkozásra, a menetrend megbontása és az előremozgás ütemének lassítása nélkül. A légi úton kiszállított lőszer átvételében részt vesznek a báziskörlet biztosítására kijelölt hk., gl. zászlóaljok htp. erői és eszközei is.

A HMCS lőszerbiztosítása mellett az üza. biztosítás megszervezése és végrehajtása nagy jelentőséggel bír. Az üzemanyagbiztosítást az ütközetbevetéshez való elvonulás megkezdésétől a főerőkkel való egyesülést követő feltöltés végrehajtásáig a feladatkörletben kell megtervezni. A tapasztalatok alapján az ütközetbevetéshez történő előrevonásra 80–100 km-t, a harcfeladat mélységére mintegy 200 km-t számolhatunk. Ennek megfelelően a napi támadás üteme elérheti a 80–100 km-t, sőt meg is haladhatja azt.

A HMCS üza. szüksége a előrevonásra 0,3–0,4 ja. benzin, 0,5–0,6 ja. gázolaj, 1 ja. helikopter hajtóanyag. A harctevékenységre 1,0–1,2 ja. benzin, 1,8–2,0 ja. gázolaj és 3,0–4,0 ja. helikopter hajtóanyag.

Amennyiben a HMCS-nek a feladatkörletben a mozgókészlet 50–60%-ával kell rendelkeznie *ami megfelel:*

- benzínből: 0,8–0,9 ja.-nak,
- gázolajból: 1,0–1,1 ja.-nak,
- helikopter hajtóanyagból: 3,0–4,0 ja.-nak.

Míndezek alapján a szükséglet a HMCS feladatára:

- benzínből 2,1–2,1 ja.,
- gázolajból 3,3–3,7 ja.,
- helikopter hajtóanyagból 7–9 ja.

A szükséglet megállapításakor mintegy 10%-os veszteséggel is számolni kell.

A HMCS-ként alkalmazott hk. ho. ütközetbe vetés előtti feltöltéséhez és a megerősítéséhez 0,4-0,7 ja. benzin, 1,3-1,7 ja. gázolaj, 1,0-3,0 ja. helikopter hajtóanyag. A megerősített hk. ho. tekintetében ez benzinből 60-100 t, gázolajból 800-1100 t, helikopter hajtóanyagból 1-2 t. Összesen 860-1110 t.

A feltöltési körletben olyan mértékig célszerű a gép és harcjárműveket feltölteni, hogy az ütközetbevetés terepszakaszán mozgókészlet szintű feltöltéssel rendelkezzenek.

A feltöltésen felül megerősítésül létre kell hozni gázolajból 0,5-0,6 ja. és helikopter hajtóanyagból 1,0-2,0 ja. kiegészítő készletet, amelyet a HMCS hadtáp menetrendjébe célszerű besorolni.

A megerősített hk. ho. üza. feltöltése ütközetbevetés előtt feltöltési körletben 3 feltöltési terepszakaszon, töltőcsoportonként 70-80 töltőállással a 2200-2500 db gép és harcjármű 2,5-3,0 óra alatt végrehajtható.

A HMCS üza. készleteinek feltöltése a feladat végrehajtása után a feladatkörletben végrehajtható a hadművelleti első lépcsővel történő egyesüléskor, részben a beérkező első lépcső ho. üza. készleteiből, részben a tehermentesítés során lecserélt üza. töltőgépkocsik beérkeztetésével, majd a HDS ellő. dd. üza. raktárából a dandár erőivel és eszközeivel.

A HMCS tevékenységét figyelembe véve megállapíthatjuk, hogy a tevékenység időszakában főzésre és kenyérsütésre nincs lehetőség, ezért a felkészülés időszakában készételkonzervek, tartóskenyér és a melegítéshez denaturált szesz biztosítása válik szükségessé. A készételeket és a kenyeret célszerű a következők szerint lépcsőzni:

	készétel	kenyér
szem. állománynál	2,0 ja.	2,0 ja.
z. ellő. szakasznál	2,0 ja.	1,0 ja.
ellő. szd.-nál	1,0 ja.	1,0 ja.
ellő. z.-nál	1,0 ja.	2,0 ja.

A keletkező sebesültek élelmezési norma mennyiségét célszerű 3000-3500 fő ellátásának megfelelő szintre felemleni és lépcsőzni, 50-60%-át a HSH-n, 30-40%-át ESH-n, 10%-ot tartaléként képezni és szállítani.

A HMCS feladat végrehajtása során víz vételezésével csak ellenőrzött vízforrásból számolhatunk. Így a felkészítés időszakában az állomány kulacsait és egyéb víztároló edényeket friss vízzel kell feltölteni és meg kell határozni a felhasználási normát.

A napi minimális vízszükséglet 50-60 000 l. A rendelkezésre álló eszközökkel a HMCS 2 napi vízszükségletét tudja saját magával elszállítani a személyi állomány kulacsaiiban, a vízszállító utánfutókban, a mozgókonyhákban, a vízszállító gépkocsikban, a harcjárművek éthordóiban, a megerősítő egységek eszközeiben. A további vízszükségletet helyszíni beszerzéssel kell biztosítani. Számolva a radioaktív vízszennyeződéssel a HMCS részére 3 db AUV-62 víztisztító berendezést kell biztosítani, amelyek napi 9-10 órás folyamatos üzemeltetés mellett képesek a szükségleteket fedezni.

A HMCS egészségügyi biztosítása

A HMCS alkalmazásából kiindulva a sérültek és sebesültek hátraszállításának folyamatossága az eü. z.-nál és az eü. osztagnál megszakad és a légi hátraszállítás csak időszakonként valósítható meg, így az egészségügyi biztosítás megszervezése és végrehajtása kiemelt jelentőséggel bír.

Az eü. biztosítást úgy célszerű megszervezni, hogy az eü. erők és eszközök tevékenysége és manővere össze legyen hangolva a vontató-javító erők manőverével az őrzés-védelem biztosítása érdekében. A várható egészségügyi veszteség tömegpusztító fegyverek alkalmazása esetén eléri a

napi 10-15%-ot, hagyományos fegyverek alkalmazása esetén 4-8%-ot. Az eü. veszteség a harcfeleladat jellegéből adódóan nem nagy területen szétszórta, hanem göcszerűen keletkezik. A harcfeleladat végrehajtása során irányonként 250-350 fő egészségügyi veszteséget számolhatunk. Ez a számadat meghaladja az ESH kapacitását. Ebből kitűnik, hogy irányokban harcoló ezredek SH-it meg kell erősíteni, képessé kell tenni a keletkező sérültek fogadására, ellátására.

Az eü. biztosítás érdekében a HMCS-t célszerű megerősíteni 1-2 eü. osztaggal, 2 seb. szállító rajjal, 2 szakorvosi brigáddal, a működéshez szükséges eszközökkel, hordágyakkal, hordágyfüggesztő felszereléssel, műtőkonténerekkel.

A harc sajátosságából kiindulva az eü. biztosítást úgy kell megszervezni, hogy a HMCS képes legyen 2-3 napig önállóan eü. ellátási feladatok végrehajtására.

Az eü. ellátást az ESH-ra kell koncentrálni, ezért meg kell erősíteni műtőkonténerrel, köztölgépkocsival, sebészbrigáddal. A HMCS SH szükséglete atomfegyverek alkalmazása nélkül ESH 3-5, HSH 1-2, atomfegyverek alkalmazása esetén ESH 6, HSH 2-3.

A segélyhelyek telepítését úgy kell megszervezni, hogy a HSH manőverezőképes legyen, és csak a nagy sebesültáramlás alkalmakor települjön.

Az ESH-eket kórházak, eü. intézmények, szanatóriumok, üdülők irányában célszerű meghatározni. A nevezett intézmények eszközeit, berendezéseit fel kell használni.

A sebesültek ESH-re szállítására igénybe kell venni a leürült szállító gjmü.-veket a seb. szállító gk.-n kívül. A zászlóalj sebesültjeit elsősegélyben részesítés után tovább kell vinni olyan terepszakaszig az utak mentén, ahol az ESH települt. Amennyiben nincs lehetőség a sérültek SH-re történő leadására, úgy biztosítani kell azok továbbszállításának feltételeit.

A légi úton történő eü.-i kiürítéshez a sérülteket elő kell készíteni szállításra. Ennek érdekében az ESH-k közelében helikopter leszállóhelyet kell telepíteni, a repülőgéppel történő kiürítésnél a reptér mellett várakozási körletet kell kijelölni, megszervezni a VAK-ba való szervezett szállítást és onnan a szállító repülőgéphez.

A sebesültek ellátása, hátraszállítása mellett jelentős figyelmet kell fordítani a járvány-egészségügyi felderítés megszervezésére, rendszabályok bevezetésére, a helyszínen zsákmányolt anyagi készletek, vágóállatok, igénybe vett üzemek vizsgálatára, a személyi állomány egészségügyi állapotának megóvására.

A HMCS hadtápbiztosítása vezetésének sajátosságai

A HMCS hadtápbiztosítását a hds. htp. tö.-el szoros együttműködésben a ho. htp. tö. tervezi és szervezi a HDS PK HTPH személyes irányítása mellett. A HMCS hadtápbiztosítási tervét az alkalmazás teljes időszakára kidolgozva, ezen belül az első napra részletesen kell kidolgozni. A tervezés során a szolgálatiág-főnökök elkészítik az ellátási számvetéseiket, amely a htp. biztosítási terv mellékletét képezi. Ezek a számvetések az erőkkel, eszközökkel történő megerősítés, a kiegészítő készletek létrehozásának, utánszállításának és feltöltésének az alapjai. A szakszolgálatok ellátási számvetését az ütközetbe vetés előtt, a megerősítő erők beérkezésének és a tehermentesítés során elvont járműveknek a függvényében pontosítani kell.

A htp. biztosítás feladatait a HMCS részére a HDS PK HTPH htp. intézkedésben határozza meg és juttatja le a végrehajtás szintjére a ho. htp. szolgálathoz.

A végrehajtás vezetése a htp. vezetés rendszerében valósul meg. A HO PK HTPH a HMCS hadtápbiztosítását a PK által jóváhagyott biztosítási terv alapján a HVP-ről vezeti. A közvetlen segítség, a feladatok lejuttatása érdekében, valamint a végrehajtás irányítására, ellenőrzésére híradóeszközökkel megerősített operatív csoportot működtet a HMCS HVP-n.

A HO PK HTPH a HDS PK HTPH intézkedése és a HO PK elhatározása alapján a htp. törzsnél kidolgozza a HMCS htp. biztosítási tervét a mellékleteivel együtt. A htp. törzs a technikai

és anyagi szolgálatok főnökeivel együttműködésben a HMCS htp. biztosítás rendjét az alkalmazás egész idejére kidolgozza.

A htp. vezetés feszes és folyamatos megvalósítása érdekében a megszervezés időszakában célszerű létrehozni a vezetési csoportot, híradó csoportot, operatív csoportot, összekötő és irányító tiszteket, biztosító részleget, ellátó csoportot.

Ezeket a csoportokat a saját és megerősítésül kapott erőkből és eszközökből tudja a HMCS HTPH és a TÖF létrehozni és a meghatározott feladatok alapján funkcionáltatni.

A folyamatos és megbízható összeköttetés létrehozása a hírközpont feladata, amelynek kapcsolatot kell tartani az előjáróval, az alárendeltekkel. A hírendszer az *alábbiak szerinti épül fel*:

- az előjáróval való híradás rádióon zárt üzemmódban R-140-es rádióon keresztül közvetlen összeköttetés a HO PK HTPH és a HDS PK HTPH között;
- rádiórelén a harcálláspont tranzitjával közvetlen zárt távbeszélő és titkosított géptáviró összeköttetés R-1406 tip. rádiórelével;
- a ho. vezetési pontjai között távbeszélő üzemmódban R-142/6 állomáson keresztül. Rádiórelén zárt távbeszélő üzemmódban;
- mindezek mellett a futárszolgálat helikopterei részére biztosítani kell a berendezett leszálló helyet nappal és éjjel.

A ho. PK HTPH intézkedéseinek, parancsainak lejuttatását az alárendelt tagozatokban összekötő tisztek útján célszerű megvalósítani, mely dublázását is jelenti a hírközlő eszközökön történő feladat továbbításának.

Az anyagátadások-átvételek irányítására a hds. operatív csoporthoz a ho. htp.-ből az illetékes szolgálatiág-főnököt kell kijelölni.

Az információgyűjtést a jelentések rendszerében szigorúbbá, operatívabbá kell tenni. Az alárendelt e. PK HTPH-eket kötelezni kell 3 órás helyzetjelentésre, az azonnal kötelezően előírt jelentéseken kívül. A napi összefoglaló jelentést a 18 órás helyzetnek megfelelően kell felterjeszteni futár útján az alárendelteknek, a HO HVP viszont titkosított rádióon keresztül tudja továbbítani a hds. HVP-re.

II.

Néhány konkrét általánosítható tapasztalat a „Duna-85” harcászati gyakorlaton alkalmazott HMCS-ről

A beállításnak megfelelően a HDS PK a hk. hadosztályt alkalmazta HMCS-ként. A ho. a kiégszítést követően az alábbi feladatot kapta: 1. Hajtson végre nagy távolságú előrevonást, foglaljon el ÖPK-et, számolja fel a FOLGOREÉ eje. dd.-t, majd szervezze meg a ho. támadó harcát. 2. Hajtson végre menetet VÁK-ba, dolgozza ki a ho. HDS HMCS-ként való alkalmazását, melyhez konkrétan megkapta a megsemmisítendő célokat és feladatokat.

A feladatok három mozzanatban kerültek végrehajtásra, a HMCS-ként való alkalmazás a III. mozzanatban.

1. A feladat főbb mutatói:

- VÁK-ból az ütközetbevetés TSZ.-ig 120-130 km volt a távolság.
- Közbeeső feladat távolsága 100 km.
- A napi feladat mélysége 120 km.
- Átkelés a Dunán és Tiszán.

A ho. htp. megerősítése

- HDS besorolt 48 db száll. gk.-val, 432 t hk. lőszert, 55 üza. töltő pótkocsival 381 t hajtóanyagot

- 2 db seb. száll. rajjal, 2 db labor gk.-val, egy sebészorvos brigáddal.

A HDS ello. dd.-hoz bevonult

- Személyi áll.-ból 75 fő az e. htp.-tól, a ho. htp.-tól 443 fő, FVTSZ-tól 80 fő, összesen: 598 fő.
- Gépjármű: e. htp.-tól 55 db, ho. htp.-tól 175 db, FVTSZ-tól 39 db, összesen: 269 db.
- Anyagi klt.: e. htp.-tól 10 t, ho. htp.-tól 300 t, FVTSZ-tól 250 t, összesen: 560 t.

Az előljáró által tervezett légi utánszállítások és a sebesültek kiürítése:

- KF teljesítése időszakában:

- szilárd	541 t
- folyékony	381 t
összesen	922 t

1060 fő sérült légi kiürítése, hátraszállítása.

- NF teljesítése időszakában

- szilárd	750 t
- folyékony	131 t
összesen	881 t

640 fő sérült légi kiürítése, hátraszállítása.

Ennek megfelelően a HMCS:

- az ütközetbevetéskor MK + KK-el
- KF időszakában MK + KK-el
- NF végén MK-el rendelkezett.

2. Főbb tapasztalatok:

- A VÁK-ból az előrevonás (menet) biztosítását önállóan kellett végrehajtani, ami új feladatot jelentett.
 - A ho. htp. két lépcsőben történő csoportosítása (ello. dd. részleghez való besorolás, illetve a harcolók htp. bizt.-ba besoroltan) további lépcsőzést igényelt:
 - hk. z. és e. htp.-ok megerősítése
 - ho. htp. I. és II. lépcső létrehozása
- hogya harcolók htp. biztosítása folyamatos legyen.
 - A HDS FVTSZ és a HDS htp. intézkedés (intézkedések) napos eltérésekkel került kiadásra. Ez igen megnehezítette a feladat feldolgozását, az együttműködést és az elhatározás kialakítását.
 - Nem volt eldöntve, hogy a ho. előrevonása és harca alatt az ún. „folyosót” ki biztosítja, ill. tartja fenn és hogyan.
 - A hk. e. htp.-ot kellett volna még jobban megerősíteni.
 - A HDS-nek még jobban be kellett volna avatkozni, de a ho.-nak többet kellett volna kezdeni.
 - Kiemelten kerül kezelésre az a kérdés, hogy a htp. ne szakadjon el a harcolóktól a ho. htp. lépcső mozgásának biztosítása, emük a TÖF-el.
 - Egységek vagy részlegek elszakadása esetére is megszervezésre került a htp. biztosítás, előtérbe került az önálló biztosítás, együtt tartás, életképesség fenntartása.
 - Nagy hangsúlyt kapott a helyszínen található polgári és katonai készletek szervezett igénybevétele.

A hk. ho. eddig két alkalommal került HDS HMCS-ként alkalmazásra. Az eddigi tapasztalatok, tanulmányok további egységes feldolgozása, segédlet formájában való kiadása indokoltnak látszik.

A melléletek a folyóirat végén találhatóak.